

VELKOMMEN TIL SPORENE VED HARPØTH HAVN

Den markerede rute er i alt cirka 4 km og kan benyttes med udgangspunkt i enten Damhus Å Havn, Harpøth Havn eller ved Sandbæk Næs. Ved begge havne er der parkeringspladser samt borde og bænke, mens der ved Sandbæk Næs kan parkeres i rabatten nordvest for gården på Sandbækvej 48. Folderkasser er opstillet ved alle tre startsteder.

Havnene er offentligt tilgængelige, og bådejere er velkomne til at sætte båden i vandet og sejle ud på Nissum Fjord. Sejlrønderne sander til om vinteren og bliver derfor hvert forår rensat op af bådelaugene, der blandt andet finansierer driften gennem årlige havnefester. Medlemmerne er både lokale beboere, sommerhusejere fra Skjalstrup Sommerhusområde samt folk ude fra. De sejler blandt andet ud for at fange skrubber, helt og sild, ligesom havnene benyttes som udgangspunkt for efterårets andejagt. Havnene drives af frivillige, og gæster opfordres til at rydde op efter sig og benytte de opstillede affaldsspande.

Numrene på kortet henviser til nedenstående beskrivelser. God tur!

1 DAMHUS Å HAVN

Havnen er placeret hen over kommunegrænsen ved Damhus Ås udløb i Nissum Fjord. Tidligere lå bådene langs åbredderne, men i 1995 indviede bådelaugene en havn med plads til 47 både. Fra havnen er der udsigt over mod både Thorsminde og den fredede Fjandø i bunden af Nissum Fjord. En låge i hegnet mod nord fører ind på engarealet, hvor sporet går op mod Harpøth Havn.

2 RØRSKÆR

I overgangen mellem land og vand er der sumpet. Her gror siv og rør. Rørene bruges til stråtag. De høstes i vintermånederne af en specialmaskine, før de senere på året renses og stakkes. Rørskær er til gavn for dyrelivet, men alle rør skæres ikke ned på én gang, da den tætte rørskov også er hjemsted for en del af de mange fugle, der kan opleves ved fjorden. Blandt andet den sky og sjældne rørdrum. Især om foråret

rørdrum

kan man høre dens karakteristiske kalden, der over lange afstande lyder som pusten i en flaske.

3 PLANTEAVL

Markerne bag læhegnet er siden 2008 drevet økologisk af Frostesgaard, der dyrker græs, majs og havre samt andre kornafgrøder til malkekøernes foder. Den økologiske drift betyder blandt andet, at der ikke benyttes plantebeskyttelsesmidler og kunstgødning. Vandingsanlæg bruges i tørre perioder, så planterne får optimale vækstforhold.

4 LÆHEGN

Læhegnet mellem engene og de dyrkede marker er først og fremmest nåletræer, men også eg, hyben, fyr og hvidtjørn er med til at bremse vestenvinden, så jorden på markerne ikke fyger væk, når det blæser. Hegnet er også et godt leve- og skjulested for insekter, fugle og rådyr. Vinden udnyttes dog til at drive de to vindmøller ved Damhus Å Havn – Skalmøje og Skalmine.

5 STRANDENGENE

Sporet går hen over englodderne, som ejes af de to lods ejere på gårdene Frostesgaard og Fjordside, som i begge tilfælde kan føre gårdens historie tilbage til 1650'erne. Brinken, som flere steder markerer et skarpt skel mellem de lave enge og agerjorden, er stenalderhavets kystlinie.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med røde og gule trekkanter på pæle

Jorden omkring gårdene er blandt sognets bedste, og strandengene var tidligere meget vigtige for lokale kvægavlere, som slog hø på arealerne, før de om sommeren blev brugt til kreaturerne afgræsning. I gamle dage havde gårdene ved denne del af fjorden også ry for at være hjemsted for brændevinsproduktion.

Under 2. verdenskrig befæstede tyskerne engene med pigtråd, ligesom der blev opstillet to kanoner og fire antiluftskysstillinger, for at besættelsestropperne kunne forsvare sig mod en eventuel invasion på vestkysten.

I dag er det heste og kvier, der græsser på engene, der egner sig bedre til naturpleje end moderne landbrugsproduktion. Bliver arealet ikke afgræsset, udvider rørskovene sig, ligesom buske og træer hurtigt kommer til at dominere. Det kvæler mange af de vilde blomster og

fiskehejre

græsser, der vokser på engen, som også skal afgræses for at være attraktiv for de mange vadefugle, ænder, gæs og svaner, der raster og yngler ved fjorden. Der er ikke en egentlig trampesti, som man skal følge over engen. Færdsel sker på eget ansvar, og man skal i jagtsæsonen være opmærksom på, at der drives jagt på arealerne. Der er forbudt at medbringe hunde.

6 HARPØTH HAVN

Havnen er etableret i 2002 af Harpøth Bådelaug, der har lejet arealet af Skov- og Naturstyrelsen. Tidligere lå bådene langs bredden eller bundet til pæle ude i vandet. I havnen er der plads til 42 både. Med anlæggelsen af havnen er naturen ved fjorden blevet mere tilgængelig for offentligheden, som er velkommen til at benytte grillpladsen og bademulighederne i sejltrenden. Harpøth Bæk har sit udløb ved sejltrenden. En gangbro fra 2008 fører sporet over bækken og ind på engarealerne mod syd.

7 AFGRÆSNING MED KØDKVÆG

Fortsætter man mod nord på trampestien mellem det dyrkede land og strandengene samt rørskoven passerer man blandt andet græsarealer med kødkvæg fra den nærliggende Skovvangaard. Afgræsningen giver ikke alene godt oksekød med en smag af strandengens flora, men er også til gavn for fuglelivet - og dermed jægerne.

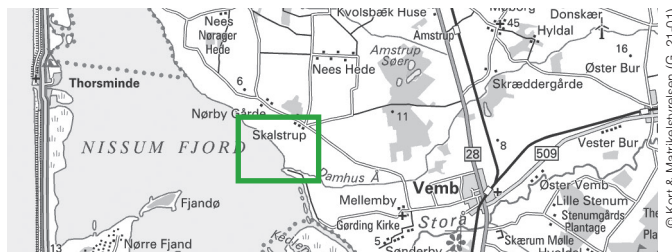
8 SHELTER

Shelteret med græstag og bålplads på Sandbæk Næs er opført i 2008 af Simon Fabricius, der har brugt udsøgt tømmer fra Klosterheden. Det må benyttes til ophold og overnatning på eget ansvar, hvis man husker at rydde op efter sig. Fra shelteret følger man markvejen mellem afvandingskanalen og læhegnet op til Sandbækvej.

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Jernbane		Markvej
	Vej		Rød rute
	Gul rute		

4 Henvisning til forklaring

Sporene ved Harpøth Havn ligger ved Skalstrup; cirka 6 km nordvest for stationsbyen Vemb på østsiden af Nissum Fjord. GPS-koordinater til startpunkterne:

Harpøth Havn: 56.36376°, 8.22251°.

Damhus Å Havn: 56.35100°, 8.24450°.

Sandbæk Næs: 56.22.659°, 8.12.355°.

HUND MÅ IKKE MEDTAGES

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejernes private ejendomme, og de har åbnet sporet for færdsel til fods. Årstiden og planternes vækst kan påvirke passagen, og i vinterhalvåret anbefales brug af gummistøvler, da der kan være meget vådt.

KONTAKTPERSONER

Ellen Frydendahl, Harpøtvej 136, 7570 Vemb

Torben Gransgaard, tlf. 20 88 77 92, frostesgaard@mail.dk

Emanuel Fabricius, tlf. 97 88 40 37

Sporene, gangbroen og shelteret er etableret med støtte fra Nissum Fjord Netværket, Nees-Skalstrup Sogneforning, Åbent Landbrug Lemvig, Vestjysk Bank, Nordea og Emanuel Fabricius.

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:

Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsfor. · Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet
og fra Danmarks Naturfredningsforening

Tekst: Erik Poulsen, Åbent Landbrug

Tegninger: Michael Petersen

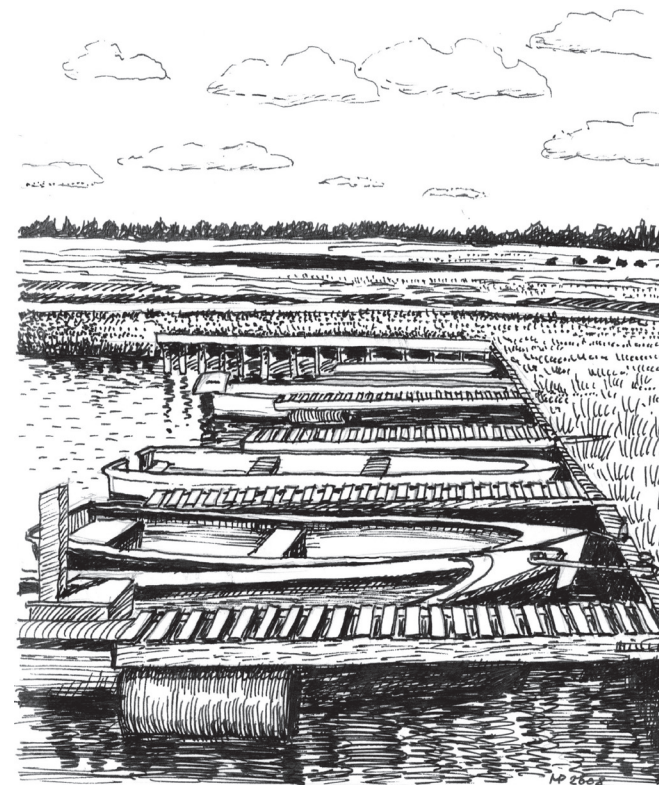
Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug & Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · E-mail spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0349 · www.artegrafix.dk · 8/2009

Sporene ved Harpøth Havn

SPOR I
LANDSKABET